Franța și Anglia cer precizări Germaniei asupra atitudinei față de Cehoslovacia

— O propunere a Rusiei pentru convocarea unei conferințe internaționale —

Serviciul special al „Universului"

Londra, 17 (Radio-Central). — Se afirmă că miniștrii Angliei și Franței la Berlin au primit dispoziții din partea guvernelor lor să întrebe guvernul german dacă e dispus să confirme declarațiile făcute de mareșalul Goering cu ocazia intrării trupelor germane în Austria, că Germania nutrește intenții pașnice față de Cehoslovacia, printr'o declarație expresă și formală de garanție pentru Cehoslovacia.

Atitudinea Angliei față de Cehoslovacia va depinde de răspunsul pe care Germania îl va da la această întrebare.

Tactica d-lui Chamberlain

întâmpină o puternică opoziție

oxo

Cinci miniștri ar fi amenințat cu demisia

Londra, 17 (Radio-Central). — Astă seară se arată lămurit că în guvernul Chamberlain a isbucnit o criză serioasă, deoarece toți miniștri tineri sunt împotriva tacticei de amânare a d-lui Neville Chamberlain, dorind ca acesta să dea o declarație categorică asupra politicei Angliei în Europa.

Printre cei nemulțumiți se află următorii miniștri: Homsby-Gore, Morison, Elliot, MacDonald și Hore Belishah. Toți aceștia ar fi amenințat cu demisia pentru cazul când d. Chamberlain ar continua să adopte o atitudine neclară în privința problemei Europei centrale. Acești miniștri se bazează pe părerea experților militari că o politică fermă a Angliei și a Franței va asigura pacea în Europa.

Un grup de 50—60 deputați conservatori, sub conducerea d-lui Churchill, este de asemenea în opoziție cu politica d-lui Nevile Chamberlain. Numeroși deputați au cerut ca d. Chamberlain să tragă consecințele din cauza eșuării tratativelor cu Italia și să recheme pe d. Eden în guvern.

Atacurile împotriva guvernului sunt conduse de cercurile politice cari au înființat un comitet național. Acesta va ține la sfârșitul săptămânii în toată țara, numeroase conferințe și întruniri, în care se va arăta situația politică și se va critica atitudinea nehotărîtă a d-lui Neville Chamberlain.

D. Churchill, care este conducătorul spiritual al acestei mișcări, este considerat ca viitorul președinte de consiliu și succesor al d-lui Chamberlain.

Ziarul „Star" rezumă cererile opoziției în următoarele puncte:

1) Demisia d-lui Chamberlain.

2) Lichidarea politicii neeficace de neintervenție în Spania.

3) Avertisment Italiei și Germaniei printr'o politică externă energică a Angliei.

4) Invitarea tuturor statelor dornice de pace să participe la un nou sistem de securitate colectivă.

Guvernul britanic rămâne în contact strâns cu guvernul francez

Paris, 17 (AGER).— *Ziarul „Le Temps" publică următoarea telegramă a corespondentului său din Londra:*

Declarațiile făcute eri la Camera Comunelor de d. Neville Chamberlain cu privire la situația din Spania par să fi agravat indispoziția creiată în opinia publică de unele părți ale discursului său de Lunea trecută. Singura parte pozitivă și asigurătoare din recentele declarații ale guvernului este că guvernul britanic rămâne în strâns contact cu Franța.

Așa fiind, o scisiune se desemnează nu numai în partidul conservator, dar chiar și în sânul guvernului național, așa cum s'a întâmplat și cu prilejul crizei care, la 20 Februarie, a dus la demisia d-lui Eden.

Unii miniștri din grupul tinerilor critică o atitudine pe care o califică de „inactivă" și „șovăitoare". In deosebi ministrul de război n'ar fi ascuns colegilor săi că are serioase îngrijorări cu privire la apărarea viitoare a pozițiilor-cheie ale Angliei, cum ar fi de pildă Gibraltarul.

In restul partidului conservator domină două sentimente: nemulțumirea ce rezultă din impresia că guvernul a fost înșelat înainte de 20 Februarie și de atunci încoace; convingerea că argumentele așa zise antibolșevice de care Germania și Italia s'au servit pentru propaganda lor sunt cu totul lipsite de temei în ce privește Spania și că în orice caz ele nu pot trece înaintea intereselor superioare ale Imperiului Britanic.

Printre multele svonuri care circulă astăzi în cercurile diplomatice, trebue relevat acela care se referă la posibilitatea unei importante remanieri ministeriale și care, dacă guvernul nu se înțelege cu partidul laburist în negocierile pentru accelerarea muncii în uzinele de armament, n'ar fi exclus să asistăm peste scurt timp la o convocare a corpului electoral.

D. CHURCHILL SE VA DUCE LA PARIS

Londra, 17 (Ager). — *Se anunță că d. Winston Churchill, fost ministru, a hotărât să se ducă la sfârșitul acestei săptămâni la Paris.*

Se atribue d-lui Churchill intenția de a discuta cu mai mulți oameni politici francezi despre noua situație creiată prin alipirea Austriei la Germania.

Un incident in Camera Comunelor

Londra 17 (Rador). — Un incident s'a produs azi în Camera Comunelor pe când d. Churchill vorbea la bugetul marinei de război, subliniind că fortificațiile italiene și bazele Italiei din Mediterana și Marea Roșie constitue o primejdie pentru Anglia.

Pe neașteptate, din tribuna publicului s'a ridicat sgomot mare. Mai mulți indivizi au început să arunce în incintă pachete de manifeste, scoțând strigăte de „Să plece Chamberlain".

Scandalagii au fost dați afară de ușieri.

Rusia propune o conferință

care să examineze situația internațională actuală

oxo

Declarațiile d-lui Litvinov

Moscova, 17 (Rador). — Agenția „Tass" transmite:

Comisarul poporului la afacerile străine, Litvinov, a primit pe reprezentanții presei sovietice și străine, cărora le-a făcut următoarea declarație:

„Intrat în Societatea Națiunilor în scopul colaborării organizate cu celelalte state pacifice, guvernul sovietic n'a scăpat niciun prilej de a recomanda garanțiile de pace cele mai eficace pe care le concepea în organizarea sistemului securității colective în cadrele Societății Națiunilor și a pactelor regionale de asistență mutuală împotriva agresorilor.

Guvernul sovietic a intrat, practic vorbind, pe această cale încheind asemenea pacte cu Franța și Cehoslovacia, pacte care nu amenință niciun stat când lipsește agresiunea.

In cursul ultimilor patru ani, s'au petrecut numeroase violări ale obligațiilor internaționale decurgând din pactul Societății Națiunilor și din pactul dela Paris, Briand-Kellogg, precum și agresiunile anumitor state împotriva altora, ceeace a dat prilej guvernului sovietic să-și exprime nu numai atitudinea sa negativă față de aceste acte internaționale, ci și să dovedească voința sa de a lua parte activă la toate măsurile tinzând la organizarea rezistenței colective față de agresor și aceasta fără să țină seama chiar de agravarea inevitabilă a relațiilor sale cu statul agresor.

Deocamdată, s'a creat o amenințare pentru integritatea teritorială și în orice caz pentru independența politică, economică și culturală a micilor națiuni, a căror inevitabilă aservire va sluji totuș ca bază pentru a se exercita o presiune și a se ataca marile puteri. In primul rând este amenințată Cehoslovacia. Apoi, dată fiind forța contagioasă a agresiunii, primejdia amenință să dea naștere la noui conflicte internaționale, ceeace se manifestă prin situația alarmantă dela frontiera polono-lituaniană.

Situația internațională actuală pune tuturor statelor pacifice și mai ales marilor puteri chestiunea răspunderii lor pentru soarta ulterioară a popoarelor europene și nu numai europene.

Având în vedere faptul că guvernul sovietic are conștiința părții sale din această răspundere, precum și obligațiunile sale decurgând din pactul Societății Națiunilor, din pactul Briand-Kelogg și din pactele de asistență mutuală încheiate cu Franța și Cehoslovacia, pot să declar în numele său că în ce-l privește el este gata ca și până acum să participe la acțiunile colective, care ar fi hotărîte cu participarea sa și care ar avea ca scop să oprească desvoltarea ulterioară a agresiunii și să elimine primejdia sporită a unui nou măcel mondial.

Guvernul sovietic este dispus să procedeze imediat cu celelalte puteri în cadrul Societății Națiunilor sau chiar în afara acestei Societăți la examinarea măsurilor practice dictate de împrejurări. Va fi poate prea târziu mâine, dar astăzi este încă timp, dacă toate statele, în deosebi marile puteri, ocupă o poziție fermă și neechivocă în problema salvării colective a păcii".

Cum e văzută la Paris propunerea Rusiei

Paris, 18 (Rador). Agenția „Havas" transmite:

Propunerea făcută de U. R. S. S. tuturor marilor puteri, cu excepția Germaniei, Italiei și Japoniei, de a se examina măsurile ce urmează să se ia contra agresiunilor internaționale, este primită la Paris cu mult interes și simpatie.

Se subliniază în special principiile pe cari se bazează ideia d-lui Litvinov, — principiile securității colective, — cum și faptul că aceste principii au fost apărate totdeauna de diplomația franceză.

Totuși, prezentarea noului guvern în fața Parlamentului reținând la Cameră pe ministrul afacerilor străine, până aseară ambasadorul sovietelor la Paris nu făcuse nici un demers oficial în această chestiune.

Deocamdată nu se poate spune care este forma proectului sovietic și nici cari ar urma să fie modalitățile lui de aplicare în forma propusă de Soviete.

Cercurile oficiale franceze nu vor putea deci să-și dea părerea asupra proectului decât după ce va fi examinat textul transmis de d. Litvinov.

Germania, Italia și Japonia nu vor fi invitate la această conferință

Moscova, 17 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" precizează că propunerea Uniunii Sovietelor de a se convoca o conferință internațională destinată să pună capăt actelor de agresiune va fi comunicată mai întâi marilor puteri, inclusiv Statele Unite.

Japonia, Germania și Italia nu vor fi înștiințate oficial despre această propunere.

Comisarul afacerilor străine a explicat acest lucru spunând „că este steril să se discute asupra agresiunii cu agresorul".

D. Litvinov a adăugat că în cazul când o acțiune colectivă nu s'ar putea realiza, Uniunea Sovietelor ar ști cum să lucreze singură.

Această conferință propusă de d. Litvinov notează corespondentul agenției „Reuter", este considerată ca o indicație că Uniunea Sovietelor este gata să acționeze.

Guvernul englez a fost înștiințat oficial

Londra, 17 (Rador). — Agenția „Reuter" transmite:

In cursul vizitei sale la Foreign Office, ambasadorul sovietic Maisky a remis o invitație adresată de guvernul său Marei Britanii, de a asista la o conferință a puterilor, în care urmează să se discute situația europeană.

La prima vedere invitația pare să fie concepută în termeni prea vagi pentru a avea o valoare practică.

Se pare că, trimițând invitația fără nici un fel de schimburi de vederi preliminare, guvernul sovietic urmărește mai curând să vadă care este reacțiunea puterilor decât să provoace realmente o conferință, la întrunirea căreia pare că nu ține prea mult.

Propunerea rusă poate fi o provocare

Londra, 17 (Rador).— Agenția „Havas" transmite:

In cercurile diplomatice se crede că propunerea d-lui Litvinov, de a convoca o conferință, idee transmisă la Paris, Londra, Washington și Praga, cu excluderea Germaniei, Italiei și Japoniei, nu va putea fi ținută în seamă la Londra.

In adevăr, o conferință de acest fel ar putea da impresia de „grupare a puterilor" și de provocare.

Totuși documentul va fi examinat cu atenția cuvenită de serviciile Foreign Officeului.

D. LITVINOV N'A FACUT PROPUNERI PRECISE

Paris, 17 (Rador). — Agenția „Havas" transmite:

Propunerea d-lui Litvinov nu a fost primită defavorabil la Paris, deoarece principiile pe care se întemeiază declarațiile comisarului sovietic nu pot fi decât aprobate pe deantregul aici.

Se observă însă că d. Litvinov nu a formulat propuneri precise și concrete și nua precizat în ce fel ar trebui să se pună de acord puterile.

Totuș, propunerea va fi examinată cu atenție, mai ales pentru că reflecta dispoziția generală a conducătorilor sovietici.

ANGLIA VA EXAMINA SITUAȚIA IMPREUNĂ CU FRANȚA

Serviciul special al „Universului"

Londra, 17 (Radio-Central). — Propunerea Rusiei de a se convoca o conferință a tuturor statelor interesate în evenimentele din Europa Centrală, este pe larg comentată în cercurile politice.

Guvernul Chamberlain pare să nu fie dispus să se pronunțe în favoarea convocării unei astfel de conferințe, întrucât aceasta poate fi considerată ca o coaliție împotriva Germaniei. Guvernul englez va lua mai întâi contact cu cel francez asupra propunerilor Rusiei, iar apoi se va hotărî în această privință.

Svonurile că se intenționează convocarea Soc. Națiunilor, sunt categoric desmințite.

Guvernul Statelor-Unite nu participă la discuții

Washington, 17 (Rador). — Agenția Havas transmite:

In legătură cu invitația făcută de d. Litvinov, de a se convoca o conferință a puterilor, invitație trimisă și guvernului din Washington, în cercurile autorizate se declară că propunerea sovietică ar trebui să se adreseze puterilor europene, căci guvernul american nu poate participa la discuții de acest fel.

Conflictul polono-lituanian și securitatea Cehoslovaciei

După ce d. Litvinov a terminat de citit declarația sa adresată ziariștilor sovietici și străini, un ziarist a cerut lămuriri cu privire la situația dela frontiera polono-lituană.

Comisarul afacerilor străine a declarat că guvernul sovietic a primit informațiuni potrivit cărora guvernul polon ar fi pregătit un ultimatum dând guvernului lituan un termen de 36 de ore pentru stabilirea de relații diplomatice cu Polonia. „Poate că nu este vorba de un adevărat ultimatum — a precizat d. Litvinov — dar în orice caz miroase a ultimatum".

Alt ziarist a întrebat ce propuneri practice are de gând să prezinte guvernul sovietic în fața conferinței puterilor, a cărei convocare o sugerează. D. Litvinov a răspuns că nu este util să se facă precizări în clipa de față. Mai întâi trebue să se știe sigur dacă și celelalte puteri sunt gata la o acțiune comună. Pentru moment este deajuns să se arate că URSS, în ce o privește, este gata la această acțiune comună. In cazul când acțiunea comună nu ar fi posibilă, nu ar mai rămâne decât un „scape cine poate" general.

Pe de altă parte, comisarul afacerilor străine a afirmat că dacă conferința proectată dă greș și dacă Cehoslovacia este atacată, poziția Rusiei Sovietice este aceiași ca și a Franței. Rusia Sovietică se consideră ca fiind legată printr'un „casus foederis" și va intra în acțiune alături de Cehoslovacia.

La urmă, fiind întrebat asupra atitudinei Sovietelor față de notificarea făcută de Germania relativ la încorporarea Austriei în Reich, d. Litvinov a declarat că URSS își va conforma atitudinea după aceea a celorlalte puteri.

Conflictul polono-lituanian se agravează

oo

Lituania continuă nota Poloniei ca inacceptabilă

Serviciul special al „Universului"

Varșovia, 17 (Radio-Central). — Azi dimineață a fost trimisă Lituaniei nota anunțată a Poloniei.

In această notă, guvernul polonez cere imediata reluare a legăturilor diplomatice normale între cele două state.

Se afirmă că în cazul când Lituania ar refuza cererile Poloniei, aceasta ar fi amenințată cu represalii violente și chiar cu acțiune militară.

In garnizoanele poloneze din apropierea frontierei cu Lituania, toate trupele sunt consemnate.

Svonurile că la frontiera sovietică s'au produs concentrări de trupe rusești, a produs mare nervozitate în cercurile politice din Varșovia. Cercurile parlamentare au discutat pe larg aceste svonuri și au subliniat că Rusia este obligată prin tratate să garanteze frontierele Lituaniei.

Cu toată atitudinea sa energică, guvernul polonez este decis să păsească și la tratative, în cazul când Lituania va accepta cererile prezentate.

Din cauza pericolului unui conflict armat, domnește în toată Polonia o mare încordare și toată lumea așteaptă desfășurarea evenimentelor. Astăseară, Uniunea națională a organizat o mare manifestație cu caracter anti-lituan și în cursul căreia s'a votat o moțiune, cerându-se guvernului să aibă o atitudine cât mai energică față de Lituania. Manifestanții au jurat apoi că vor fi gata la orice oră să execute ordinele mareșalului Rydz Smigly. pe care l-au ovaționat îndelung.

La Cracovia, Tarnow și Olkusz s'au desfășurat mari manifestații împotriva Lituaniei.

Guvernul lituanian privește nota Poloniei ca inacceptabilă

Varșovia, 17 (Radio-Central). — Conflictul polono-lituan a intrat în ultimele ore într'o fază foarte gravă.

Știri sosite aci, din Kaunas anunță că guvernul lituan consideră cererile Polonie ca inacceptabile. Unele svonuri afirmă că nota Poloniei are un caracter ultimativ și termenul acordat pentru răspuns expiră mâine la prânz.

Domnește impresia generală că situația conflictului s'a agravat serios în ultimele ore. La aceasta a contribuit și marea manifestație de azi de la Varșovia, la care au participat o sută mii persoane. Manifestanții purtau placarde pe care era scris: „Să pornim în Lituania. Vrem orașul Kaunas. Jos Lituania".

Manifestanții s'au dus la locuința mareșalului Rydz Smigly, pe care l-au aclamat îndelung.

Mareșalul a apărut pe balcon și a vorbit, spunând printre alte următoarele:

„Mă numiți conducătorul vostru. Un conducător nu trebue să vorbească. Vreau numai să vă spun că sunt bucuros că inima tuturor polonezilor bate în acelaș ritm. Trăiască Polonia!"

Miniștrii Angliei, Franței și Germaniei la ministerul de externe polon

Varșovia, 17 (Radio-Central). — In cursul după amiezei miniștrii Angliei, Franței și Germaniei s'au prezentat la ministerul de externe din Varșovia.

Miniștrii Angliei și Franței au exprimat dorința guvernelor lor de a se ajunge la o aplanare pașnică a conflictului polono-lituan. Ministrul Germaniei a cerut numai informațiuni asupra situației.

D. Beck va face declarații la Senat

Varșovia, 17 (Radio-Central). — Astă seară s'a publicat un comunicat oficial, anunțându-se că d. Beck va face, în ședința viitoare a Senatului, declarații amănunțite asupra situației conflictului polono-lituan.

In urma acestui comunicat s'a produs o destindere în opinia publică, întrucât este considerat ca o dovadă că acest conflict va putea fi aplanat pe cale de tratative, afară de cazul dacă nu se va produce complicații neprevăzute.

D. Beck a luat această decizie în urma cererii făcută de numeroși senatori, cu ocazia ședinței de azi a comisiei afacerilor străine a Senatului.

In cazul unui conflict armat polono-lituanian Germania va ocupa regiunea Memel

Berlin, 17 (Radio-Central). — In cercurile diplomatice din Berlin se comentează pe larg faptul că d. Hitler și-a întrerupt călătoria prin Austria și s'a înapoiat în grabă dela Viena la Berlin.

Se crede că acest fapt este în legătură cu noua situație din Spania și cu încordarea dintre Polonia și Lituania. In cazul unui conflict armat la frontiera polono-lituană, nu este exclus ca Germania să întreprindă o acțiune pentru ocuparea Memelului și împrejurimile sub motiv că vrea să apere minoritatea germană de acolo. Intre Germania și Lituania există legături încordate, din cauza Memelului, dela război încoace.

Nu este nici un dubiu că în cazul unui conflict polono-lituan toate simpatiile Germaniei vor fi de partea Poloniei.

CERCURILE POLITICE DIN VARȘOVIA SOCOTESC SITUAȚIA FOARTE GRAVĂ

Varșovia, 17 (Rador). — Agenția D.N.B. transmite:

Nota poloneză care a fost transmisă guvernului lituan prin intermediul d-lui Przesmycki, ministrul Poloniei la Tallinn, cere între altele ca guvernul din Kaunas să dea precizări asupra gândurilor pe care le are cu privire la stabilirea de raporturi diplomatice normale cu Polonia.

Lituania trebue să răspundă dacă vrea să mențină starea actuală de război diplomatic.

In cercurile diplomatice din Varșovia continuă să domnească impresia că situația este foarte gravă.

Se subliniază că Polonia ar mai fi încă gata să accepte o soluționare pacifică. Pe de altă parte, se relevă încercările făcute în mai multe rânduri de Polonia pentru a ajunge la relații normale. Aceste încercări ar fi fost totdeauna zădărnicite prin atitudinea guvernului din Kaunas.

MANIFESTAȚII ANTI-POLONEZE IN LITUANIA

Varșovia, 17 (Rador). — Presa polonă anunță că în localitatea Kalwaria din Lituania, mai mulți agresori lituanieni au spart geamurile clădirii asociației poloneze „Pochodnia".

S'a stabilit că autorul agresiunii este institutorul școlii lituaniene, numit Piestininkas, care este în acelaș timp și șeful organizației lituaniene para-militare „Szaulis".

Publicând această informație sub titlul „O nouă provocare anti-poloneză în Lituania" ziarele polone adaugă că nu este întâia oară când un funcționar al statului lituanian se dedă la acte de agresiune împotriva sediilor organizațiilor poloneze.

Ziarul „Goniec Warszawski" publică un articol în care vorbește pe larg de șicanele autorităților lituaniene față de școlile polone și față de presa polonă.

Ziarul insistă asupra politicii de exterminare dusă de Lituania față de cei 200.000 polonezi, cari locuesc această țară.

*

Kaunas, 18 (Rador). — Corespondentul agenției Havas transmite:

Răspunsul Poloniei la oferta Lituaniei de a se numi o comisie mixtă a fost primit la Kaunas aseară la ora 22, via Tallin.

Este vorba de un adevărat ultimatum cuprinzând 6 puncte și un termen de 48 ore.

Membrii guvernului lituanian s'au întrunit imediat într'un consiliu.

*

Varșovia, 18 (Rador). — Agenția telegrafică polonă Pat anunță că nota diplomatică polonă, prin care se determină condițiunile indispensabile pentru a se evita în viitor incidente ce pun în pericol pacea, a fost predată guvernului lituanian în ziua de 17 Martie la ora 21.

Guvernul polon, adaogă agenția Pat, așteaptă răspunsul Lituaniei în termenul fixat prin nota de mai sus.

oox●xoo

Ședința biroului partidului comunist francez

Paris, 17 (Rador). — Biroul politic al partidului comunist s'a întrunit azi dimineață și a procedat la examinarea situației internaționale.

Biroul a hotărît să facă apel la lucrători spre a pretinde deschiderea frontierei pentru Spania republicană ca să i se procure armele și avioanele de care are nevoe și spre a desfășura o acțiune de solidaritate față de poporul spaniol.

Examinând problema apărării țării, biroul politic al partidului comunist subliniază încăodată necesitatea de a se spori fabricarea armamentelor la înălțimea împrejurărilor, asociindu-se la declarațiile făcute de sindicatele confederate în favoarea măririi producției cu respectul legilor sociale și al convențiilor colective.

oxo●oxo

ACTUALITATEA
e oglindită în fotografii și articole interesante
în „Ilustrațiunea Română"
Numeroase reportagii din țară și străinătate.
Pagini de JOCURI, SFATURI PRACTICE; CURIOZITAȚI, etc.
Un colț al străjerilor